

Monitorizarea mass-media în campania electorală pentru alegerile parlamentare 2014

Televiziuni. Raportul nr. 6

Perioada: 23 – 30 noiembrie 2014

Proiectul de monitorizare a mass-media este realizat de către CJI, APEL și API în cadrul Coalitiei Civice pentru Alegeri Libere și Corecte și este finanțat de National Endowment for Democracy (SUA), Ambasada SUA în Republica Moldova și Fundația Est-Europeană (din resursele acordate de Guvernul Suediei prin intermediul Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida) și Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei/DANIDA).

Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

I. Date generale

1.1 Obiectivul proiectului: monitorizarea și informarea opiniei publice privind comportamentul editorial al instituțiilor mass-media în perioada electorală pentru alegerile parlamentare din Republica Moldova.

1.2 Perioada de monitorizare: 1 octombrie 2014 – 30 noiembrie 2014.

1.3 Criteriile de selectare a instituțiilor mass-media supuse monitorizării:

Instituțiile mass-media au fost selectate în baza următoarelor criterii obiective:

- a) *forma de proprietate;*
- b) *geografie;*
- c) *limba de difuzare.*

Astfel, printre acestea sunt instituții mass-media publice și private, cu acoperire națională, cvasi-națională și regională, în limba română și în limba rusă.

1.4 Televiziuni monitorizate (în ordine alfabetică):

1. Accent TV
2. Canal 2
3. Canal 3
4. Canal Regional
5. GRT
6. Jurnal TV
7. Moldova 1
8. N4
9. Prime TV
10. ProTV Chișinău
11. TV7
12. Publika TV

1.5 Obiectul monitorizării

- A. *știrile cu caracter electoral din principala ediție informativă a zilei;*
- B. *emisiunile cu caracter electoral (câte una la fiecare TV);*
- C. *publicitatea electorală cu plată;*
- D. *dezbaterele electorale.*

Proiectul este realizat în cadrul Coaliției pentru Alegeri Libere și Corecte de Asociația Presei Electronice (monitorizare TV), Asociația Presei Independente (monitorizare presă scrisă și presă online), Centrul pentru Jurnalism Independent (monitorizare radio și presă online).

II. Cadrul metodologic

Analiza de conținut a instituțiilor mediatice s-a făcut în baza unor indicatori care permit cuantificarea și calificarea știrilor/emisiunilor cu caracter electoral, a prezențelor protagoniștilor de diferite categorii, a respectării normelor profesionale de către jurnaliști.

Categorii de protagoniști

- Funcționari de stat¹;
- Politicieni;
- Experți;
- Cetățeni de rând;
- Alții.

Categorii de instituții

- Președinția;
- Parlamentul;
- Guvernul;
- Administrația publică locală;
- Partidele politice

Analiza cantitativă

- Frecvența aparițiilor actorilor politici²: a) intervenții directe; b) mențiuni/apariții;
- Durata aparițiilor actorilor politici: a) intervenții directe; b) mențiuni/apariții;
- Numărul știrilor/emisiunilor cu caracter electoral;
- Numărul știrilor conflictuale cu caracter electoral;
- Numărul protagoniștilor în știrile/emisiunile cu caracter electoral;
- Paritatea sexelor în rândul protagoniștilor.

Analiza calitativă:

- Contextul prezentării actorilor politici în știri³: a) pozitiv; b) negativ; c) neutru.
- Atitudinea jurnalistului față de actorii politici în emisiuni: a) favorizantă; b) defavorizantă, c) imparțială;
- Numărul surselor în știrile conflictuale: a) o sursă; b) două și mai multe surse;
- Respectarea principiului imparțialității în știri: a) părtinire; b) nepărtinire.

Categoriile de protagoniști

Frecvența⁴ mediatizării protagoniștilor este urmărită din perspectiva clasificării acestora în cinci categorii:

Funcționari de stat

În această categorie sunt incluși reprezentanții autorităților publice care ocupă funcții de conducere în cadrul administrațiilor publice centrale și locale și care sunt importante pentru procesul decizional. Categorie include funcționari publici care dețin funcții de conducere inclusiv de nivel superior: miniștri, consilieri de stat, secretari de stat, adjuncți ai miniștrilor, primari și viceprimari, conducători și adjuncți ai autorităților publice, conducători și adjuncți de agenții, secretari ai consiliilor locale, pretori și vice-pretori

Politicieni

În cadrul acestei categorii, clasificarea are loc prin indicarea apartenenței partinice, în cazul deputaților și a liderilor și membrilor marcant ai formațiunilor politice. Tot aici sunt incluși și membrii organelor executive dacă apar nu în cadrul executării atribuțiilor de serviciu ci în acțiunile de campanie ale formațiunilor pe care le reprezintă. În acest caz un membru al executivului este notat în categoria Politicieni cu indicarea apartenenței partinice.

Experți

În această categorie sunt incluse persoanele care oferă în cadrul subiectului o expertiză la un subiect abordat sau furnizează o analiză asupra unui domeniu precis. Această categorie include și reprezentanți din rândul

¹ Protagonisții din rândul funcționarilor de stat au fost cuantificați ca membri de partid în cazurile în care au apărut ca reprezentanți ai formațiunilor politice și nu în funcțiile executive publice.

² Sunt considerați actori politici, protagonisții din rândul funcționarilor de stat și al politicienilor.

³ Fiecare știre sau opinie este supusă unei evaluări de conținut și de context. Un context pozitiv ori negativ nu indică neapărat că știrea este tendențioasă. E posibil ca știrea să favorizeze sau să defavorizeze pe unul dintre subiecți și, cu toate acestea, să fie echidistantă și corectă din punct de vedere profesional.

⁴ Protagonisții sunt repertoriați o singură dată per subiect indiferent de frecvența apariției sau durata intervenției directe sau a mențiunii.

diferitelor organizații ale societății civile, analiști, observatori, comentatori, precum și reprezentanții misiunilor diplomatice străine acreditate în Republica Moldova.

Cetățeni de rând

În această categorie sunt incluse persoanele intervievate în cadrul sondajelor realizate în stradă (vox-populi sau micro-trotuar) și cele care au fost solicitate în material să-și exprime punctul de vedere la un subiect fără a avea calitatea de expert.

Alții

În această categorie sunt incluse persoanele care nu se încadrează în niciuna dintre categoriile menționate mai sus, indiferent de calitatea pe care o au în cadrul subiectului.

Contextul apariției protagoniștilor

Context pozitiv

Contextul pozitiv este definit cel în care informațiile ce vizează un actor politic sunt asociate cu acțiuni pozitive pentru opinia publică în ansamblu (lupta anticorupție, succese diplomatice, reforma, succese politice, etc.), iar subiectul comportă conținut emoțional (referințe pozitive în text, laude, admirații, etc.).

Context negativ

Contextul negativ este definit cel în care informațiile ce vizează un actor politic sunt asociate cu acțiuni negative pentru opinia publică în ansamblu (corupție, gafe diplomatice, încetinirea reformei, insuccese politice, etc.), iar subiectul comportă conținut emoțional (referințe negative în text, acuzații, critici asimetrice, etc.).

Context neutru

Contextul neutru este definit cel în care informațiile ce vizează un actor politic nu sunt asociate nici cu acțiuni pozitive și nici cu cele negative pentru opinia publică în ansamblu, iar subiectul nu comportă încărcătură expresivă sau emoțională.

Poziția jurnalistului

Atitudine părtinitoare

Un astfel de comportament este definit cel în care prin formulele utilizate, jurnalistul distorsionează evenimentele mediatizate și pune în situație favorabilă sau defavorabilă actorii politici, iar prezentarea este, fie admirativă și laudativă, fie incriminatoare și negativistă.

Atitudine nepărtinitoare

Un astfel de comportament este definit cel în care textul este neutru și nu comportă conținut laudativ și nici critică asimetrică, iar prezentarea este echilibrată și fără încărcătură expresivă.

Numărul de surse în știrile conflictuale

Acest indicator vizează respectarea deontologiei profesionale, inclusiv modul în care sunt reflectate în știrile cu caracter conflictual (acuzații politice, dispute pe diferite teme, acuzații de fraude, etc.) punctele de vedere ale tuturor părților implicate⁵.

surse (1)

La acest indicator sunt clasate subiectele conflictuale în care nu sunt prezentate punctele de vedere ale tuturor părților implicate în conflict, indiferent de numărul acestora. Aici sunt incluse și subiectele în care reporterul nu demonstrează că ar fi făcut vreun efort pentru a solicita punctul de vedere al uneia sau mai multe dintre părțile din conflict, limitându-se la formule, gen: "*... X nu a comentat deocamdată știrea*".

surse (2)

La acest indicator sunt clasate subiectele conflictuale în care sunt prezentate punctele de vedere ale tuturor părților implicate în conflict. De asemenea sunt contabilizate aici și cazurile în care unul sau mai multe puncte de vedere ale părților implicate în conflict n-au putut fi prezentate din varii motive și reporterul demonstrează prin text că a făcut efortul necesar pentru a solicita opinia persoanei sau persoanelor vizate: "*... X nu a fost găsit...*", "*... X nu a răspuns la telefon*", "*... X a refuzat să comenteze*".

⁵ În cazul în care punctele de vedere ale părților implicate în conflict sunt expuse în două secvențe separate în cadrul jurnalului, acestea sunt notate ca atare, fiind considerate ca o știre conflictuală cu două și mai multe surse (2).

III. Monitorizare televiziuni

3.1 Știrile cu caracter electoral. Date generale

În perioada 23 – 30 noiembrie 2014, în principala ediție informativă de la cele 12 televiziuni monitorizate au fost difuzate 622 de știri cu caracter electoral ceea ce e cu 169 mai mult decât în perioada precedentă (453), inclusiv 40 (26) – de educație electorală. Ca de fiecare dată, cele mai multe știri a difuzat Moldova 1 (103), urmată de Publika Tv (76), iar cele mai puține – GRT (27, data trecută – 18). 28 la sută din toate știrile au avut caracter conflictual. Cele mai multe știri conflictuale au difuzat, ca și data trecută, Accent Tv (79%) și Jurnal Tv (51%).

Principiul reflectării evenimentelor conflictuale din mai multe surse a fost respectat în 69 la sută din cazuri – cel mai bun rezultat din ultimele 4 săptămâni (în cele anterioare – 52%, 63% și 64%). De data aceasta regula surselor în știri conflictuale a fost respectată în totalitate de 2 televiziuni – ProTv și Tv7. Respectiva regulă, ca și în săptămânile anterioare, a fost ignorată de cele mai multe ori de Accent Tv.

Principiul imparțialității, cumulat, a fost respectat în proporție de 89% (data trecută – 86%). Tv7 și GRT au demonstrat lipsă de părtinire în toate știrile electorale. Ca și datele trecute, de cele mai multe ori principiul imparțialității a fost neglijat de Jurnal Tv (36%, data trecută – 46%) și Accent Tv (35%, data trecută – 34%) (a se vedea tabelele de mai jos).

Tabelul 1

Raportul 6	Știri electorale				
23-30.11.2014	Educație electorală	Obișnuite	Conflictuale	Total	% conflictuale din total
Moldova 1	12	71	20	103	19%
Prime TV	1	30	11	42	26%
Publika TV	6	53	17	76	22%
Canal 2	1	23	16	40	40%
Canal 3	3	30	11	44	25%
ProTV	2	40	23	65	35%
TV7	2	57	5	64	8%
Jurnal TV	1	22	24	47	51%
N4	3	23	14	40	35%
Accent TV	0	7	27	34	79%
Canal Regional	3	33	4	40	10%
GRT	6	21	0	27	0%
Total	40	410	172	622	28%

Tabelul 2

Raportul 6	Surse în știrile conflictuale (număr)		Surse în știrile conflictuale (%)		Poziția jurnalistului în știri (număr)		Poziția jurnalistului în știri (%)	
16-22.11.2014	1 sursă	2 +	1 sursă	2 +	părtinitor	nepărtinitor	părtinitor	nepărtinitor
Moldova 1	7	13	35%	65%	6	97	6%	94%
Prime TV	3	8	27%	73%	6	36	14%	86%
Publika TV	5	12	29%	71%	3	73	4%	96%
Canal 2	7	9	44%	56%	4	36	10%	90%
Canal 3	3	8	27%	73%	8	36	18%	82%
ProTV	0	23	0%	100%	2	63	3%	97%
TV7	0	5	0%	100%	0	64	0%	100%
Jurnal TV	6	18	25%	75%	17	30	36%	64%
N4	5	9	36%	64%	7	33	18%	83%
Accent TV	16	11	59%	41%	12	22	35%	65%
Canal Regional	2	2	50%	50%	2	38	5%	95%
GRT	-	-	-	-	0	27	0%	100%
Total știri	54	118	31%	69%	67	555	11%	89%

3.2 Știrile cu caracter electoral. Televiziuni

Moldova 1

Moldova 1 a mediatizat în știri 7 funcționari de stat, cu 5 mai puțin decât data trecută, iar cel mai des – pe președintele N.Timoftei și pe premierul Iu.Leancă. Iu.Leancă și D.Recean au apărut câte 1 dată în context pozitiv (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 3

Moldova 1	Frecvență apariții	Context		
Funcționari de stat		pozitiv	negativ	neutru
*Nicolae Timofti	8	0	0	8
*Iurie Leanca	5	1	0	4
*Andrei Usatai	1	0	0	1
*Dorin Recean	1	1	0	0
*Igor Corman	1	0	0	1
*Nicolae Esanu	1	0	0	1
*Oleg Efrim	1	0	0	1

În știrile electorale de la Moldova 1 au fost prezenți, cu frecvență comparabilă, 30 de politicieni. Trei dintre ei au apărut și-n context pozitiv: V.Filat – de 3 ori din 8; M.Lupu – 1 dată din 7 și M.Ghimpu – 1 dată din 6. V.Filat, R.Usatâi și I.Dodon au fost plasați și în context negativ (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 4

Moldova 1	Frecvență apariții	Context		
Politicieni		pozitiv	negativ	neutru
Vlad Filat	8	3	1	4
Marian Lupu	7	1	0	6
Mihai Ghimpu	6	1	0	5
Renato Usatai	6	0	2	4
Igor Dodon	5	0	1	4
Dorin Chirtoaca	4	0	0	4
Ion Hadarca	3	0	0	3
Vladimir Voronin	3	0	0	3

Moldova 1 a prezentat în știri 20 de concurenți electorali, iar cel mai des, ca și data trecută – PDM, de 26 de ori, inclusiv de 10 ori – în context pozitiv și 1 dată – în context negativ. Poziția a doua a revenit PLDM, cu 21 de apariții, inclusiv de 8 ori în context pozitiv și 1 dată – în context negativ. În context pozitiv a mai fost plasat PL, de 3 ori din 19 apariții. Moldova 1 a plasat în context negativ 5 concurenți electorali, iar cel mai des – pe PPP, de 6 ori din 12 și PSRM – de 3 ori din 10 apariții (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 5

Moldova 1	Frecvență apariții	Context		
Concurenți electorali		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	26	10	1	15
*PLDM	21	8	1	12
*PL	19	3	0	16
*PPP	12	0	6	6
*PCRM	10	0	0	10
*PSRM	10	0	3	7
*PLR	9	0	0	9
*PPRM	6	0	0	6
*MPA	5	0	0	5
*PR	4	0	1	3
*CI-OC	2	0	0	2

Prime Tv

Prime Tv a mediatizat în știri 5 funcționari de stat, cu 16 mai puțin decât data trecută. Cele mai multe apariții le-a avut N.Timofti. Toți protagoniștii au apărut în context neutru (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 6

Prime Tv	Frecvență apariții	Context		
Funcționari de stat		pozitiv	negativ	neutru
*Nicolae Timofti	5	0	0	5
*Iurie Leanca	1	0	0	1
*Igor Corman	1	0	0	1

*Nistor Grozavu	1	0	0	1
*Vlad Cotet	1	0	0	1

Prime Tv a mediatizat în știri 23 de politicieni, iar cel mai des – pe R.Usatâi, de 9 ori, inclusiv de 4 ori – în context negativ. În context negativ a mai fost plasat I.Dodon – în 3 rânduri din 4. Trei politicieni au fost plasați și în context pozitiv: M.Lupu – 1 dată din 4; V.Plahotniuc – de 3 ori din 4 și I.Corman – 1 dată din 2 apariții (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 7

Prime Tv	Frecvență apariții	Context		
Politicieni		pozitiv	negativ	neutru
Renato Usatai	9	0	4	5
Igor Dodon	4	0	3	1
Marian Lupu	4	1	0	3
Vlad Plahotniuc	4	3	0	1
Vladimir Voronin	3	0	0	3
Igor Corman	2	1	0	1

Prime Tv a mediatizat în știri 9 concurenți electorali. Ca și datele trecute, cea mai mare vizibilitate a fost asigurată unui singur concurent – PDM, cu 25 de apariții, inclusiv în context pozitiv – de 12 ori. Cinci concurenți electorali au fost plasați în context negativ, iar cel mai des – PPP, de 10 ori din 17 și PSRM, de 7 ori din 7 apariții (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 8

Prime Tv	Frecvență apariții	Context		
Concurenți electorali		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	25	12	0	13
*PPP	17	0	10	7
*PCRM	9	0	2	7
*PSRM	7	0	7	0
*PL	4	0	1	3
*PPRM	3	1	0	2
*PLDM	2	0	0	2
*CI-OC	1	0	1	0
*PR	1	0	1	0

Publika Tv

Publika Tv a mediatizat 4 funcționari de stat, cu frecvență comparabilă. Ca și data trecută, toți protagoniștii au fost plasați în știrile electorale în context neutru (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 9

Publika Tv	Frecvență apariții	Context		
Funcționari de stat		pozitiv	negativ	neutru
*Nicolae Timofti	4	0	0	4
*Iurie Leanca	3	0	0	3
*Octavian Bodisteanu	2	0	0	2
*Igor Corman	2	0	0	2

În știrile electorale de la Publika Tv au fost prezenți 31 de politicieni. Patru dintre aceștia au apărut și în context pozitiv, de câte 1 dată, trei reprezentând PDM. Trei politicieni – I.Dodon, R.Usatâi și D.Chirtoacă au fost plasați și în context negativ (a se vedea tabelul alăturat).31

Tabelul 10

Publika Tv	Frecvență apariții	Context		
Politicieni		pozitiv	negativ	neutru
Igor Dodon	9	0	4	5
Marian Lupu	6	1	0	5
Renato Usatai	6	0	3	3
Mihai Ghimpu	5	1	0	4
Marc Tkaciuc	3	0	0	3

Vlad Filat	3	0	0	3
Vlad Plahotniuc	3	1	0	2
Vladimir Voronin	3	0	0	3
Dorin Chirtoaca	2	0	1	1
Grigore Petrenco	2	0	0	2
Igor Corman	2	1	0	1
Pavel Filip	2	0	0	2

Publika Tv a mediatizat 11 concurenți electorali, iar cel mai des – PDM, în 33 de rânduri, inclusiv de 10 ori – în context pozitiv. Patru concurenți electorali au apărut în știri și în context negativ, iar cel mai des – PPP, de 5 ori din 15 și PSRM, de 6 ori din 12 apariții (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 11

Publika Tv	Frecvență apariții	Context		
Concurenți electorali		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	33	10	0	23
*PPP	15	0	5	10
*PCRM	12	1	2	9
*PSRM	12	0	6	6
*PL	11	1	1	9
*PLDM	7	0	0	7
*PPRM	2	0	0	2

Canal 2

Canal 2 a mediatizat în știri 2 funcționari de stat (data trecută – 8), plasați în context neutru (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 12

Canal 2	Frecvență apariții	Context		
Funcționari de stat		pozitiv	negativ	neutru
*Nicolae Timofti	4	0	0	4
*Vlad Cotet	1	0	0	1

În știrile electorale de la Canal 2 au fost prezenți 26 de politicieni, cu 7 mai mult decât săptămâna trecută. Cea mai mare vizibilitate a avut-o R.Usatâi, cu 10 apariții, inclusiv de 6 ori – în context negativ; și M.Lupu, cu 7 apariții, inclusiv 1 dată – în context pozitiv. I.Dodon a apărut în știri, de 3 ori, doar în context negativ (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 13

Canal 2	Frecvență apariții	Context		
Politicieni		pozitiv	negativ	neutru
Renato Usatai	10	0	6	4
Marian Lupu	7	1	0	6
Igor Dodon	3	0	3	0
Vlad Plahotniuc	3	0	0	3
Grigore Petrenco	2	0	1	1
Igor Corman	2	0	0	2
Mihai Ghimpu	2	0	0	2
Oleg Cernei	2	0	1	1
Vladimir Voronin	2	0	0	2

Canal 2 a mediatizat în știri 25 de concurenți electorali, cu 17 mai mult decât data trecută. Cel mai des la ecran a apărut PDM, de 33 de ori, inclusiv de 12 ori – în context pozitiv. PPP a apărut de 20 de ori, inclusiv de 12 ori – în context negativ. Și PSRM, în 6 rânduri din 9, a fost plasat în context negativ (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 14

Canal 2	Frecvență apariții	Context		
Concurenți electorali		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	33	12	0	21
*PPP	20	0	12	8

*PCRM	11	1	1	9
*PSRM	9	0	6	3
*PL	7	0	1	6
*PLDM	5	0	0	5
*CI-OC	2	0	1	1
*PPRM	2	0	0	2
*PR	2	0	1	1
*PpNT	2	0	0	2

Canal 3

Canal 3 a mediatizat 5 funcționari de stat, iar cel mai des – pe N.Timofte, de 5 ori. Toți protagoniștii au fost plasați în context neutru (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 15

Canal 3	Frecvență apariții	Context		
Funcționari de stat		pozitiv	negativ	neutru
*Nicolae Timofte	5	0	0	5
*Iurie Leanca	1	0	0	1
*Nistor Grozavu	1	0	0	1
*Octavian Mahu	1	0	0	1
*Igor Corman	1	0	0	1

Ca și data trecută, în știrile electorale Canal 3 a mediatiza 28 de politicieni. Doi politicieni – M.Lupu și V.Plahotniuc, au apărut de câte 2 ori în context pozitiv, și de câte 1 dată, în premieră – în context negativ. În context negativ au mai fost plasați R.Usatîi, de 2 ori, și I.Dodon, 1 dată (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 16

Canal 3	Frecvență apariții	Context		
Politicieni		pozitiv	negativ	neutru
Marian Lupu	9	2	1	6
Renato Usatai	6	0	2	4
Vlad Plahotniuc	4	2	1	1
Vladimir Voronin	4	0	0	4
Igor Corman	3	0	0	3
Igor Dodon	2	0	1	1

Canal 3 a mediatizat în știri 10 concurenți electorali, iar cel mai des, ca de obicei – PDM, de 36 de ori, inclusiv în context pozitiv – de 14 ori, și în context negativ – de 3 ori. Cel mai des în context negativ au fost plasați PPP – de 7 ori din 15, și PSRM – de 4 ori din 6 apariții (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 17

Canal 3	Frecvență apariții	Context		
Concurenți electorali		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	36	14	3	19
*PPP	15	0	7	8
*PCRM	13	1	2	10
*PSRM	6	0	4	2
*PL	4	0	1	3
*PLDM	4	1	0	3
*PPRM	2	1	0	1
*PpNT	2	0	1	1

Pro Tv

Pro Tv a mediatizat în știri electorale 5 funcționari de stat, iar cel mai des – pe N.Timofte, de 10 ori. Toți protagoniștii au fost plasați în context neutru (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 18

Pro Tv	Frecvență apariții	Context		
Funcționari de stat		pozitiv	negativ	neutru

*Nicolae Timofti	10	0	0	10
*Iurie Leanca	4	0	0	4
*Nistor Grozavu	1	0	0	1
*Andrei Usatai	1	0	0	1
*Igor Corman	1	0	0	1

Pro Tv a prezentat în știrile electorale 38 de politicieni, 11 dintre aceștia – cu o frecvență cuprinsă între 3 și 16 ori. M.Lupu și V.Plahotniuc, de câte 1 dată din 4, au apărut în context negativ (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 19

Pro Tv Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Renato Usatai	16	0	0	16
Vlad Filat	11	0	0	11
Dorin Chirtoaca	8	0	0	8
Igor Dodon	8	0	0	8
Vladimir Voronin	7	0	0	7
Mihai Ghimpu	5	0	0	5
Iurie Leanca	4	0	0	4
Marian Lupu	4	0	1	3
Vlad Plahotniuc	4	0	1	3
Alexandr Petkov	3	0	0	3
Vadim Misin	3	0	0	3

Pro Tv a mediatizat în știri, cu frecvență comparabilă, 18 de concurenți electorali, cu 4 mai puțin decât în săptămâna precedentă. PPP și PDM au fost plasați și în context negativ, de 4 și, respectiv, de 2 ori (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 20

Pro Tv Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PLDM	25	0	0	25
*PPP	25	0	4	21
*PDM	23	0	2	21
*PCRM	19	0	0	19
*PL	18	0	0	18
*PSRM	12	0	0	12
*PR	6	0	0	6
*PPRM	3	0	0	3

Tv 7

Tv 7 a mediatizat în știrile electorale, cu frecvență comparabilă, 8 funcționari de stat – toți plasați în context neutru (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 21

Tv 7 Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Iurie Leanca	4	0	0	4
*Nicolae Timofti	3	0	0	3
*Andrei Usatai	2	0	0	2

În știrile electorale de la Tv 7 au fost prezenți 32 de politicieni, iar cel mai des, ca și data trecută - liderul PLDM V.Filat, cu 13 apariții, inclusiv de 6 ori – în context pozitiv. I.Dodon, de 2 ori din 5 a apărut la ecran în context negativ, iar V.Voronin – de 2 ori din 4 apariții. M.Lupu a fost plasat 1 dată în context pozitiv și 1 dată – în context negativ (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 22

Tv 7 Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru

Vlad Filat	13	6	0	7
Igor Dodon	5	0	2	3
Vladimir Voronin	4	0	2	2
Renato Usatai	3	0	0	3
Chiril Lucinschi	2	0	0	2
Marian Lupu	2	1	1	0
Mihai Ghimpu	2	0	0	2

Ca și în săptămâna precedentă, Tv 7 a mediatizat în știri 12 concurenți electorali. Cea mai mare vizibilitate a avut-o PLDM, cu 24 de apariții, inclusiv de 10 ori – în context pozitiv. În context pozitiv a mai apărut PDM, de 4 ori din 9, dar și în context negativ – de 2 ori. Cel mai des în context negativ a fost plasat PSRM – de 3 ori din 7, și PPP – de 2 ori din 8 apariții (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 23

Tv 7	Frecvență apariții	Context		
Concurenți electorali		pozitiv	negativ	neutru
*PLDM	24	10	0	14
*PCRM	11	0	2	9
*PDM	9	4	2	3
*PL	9	1	1	7
*PPP	8	0	2	6
*PSRM	7	0	3	4
*PLR	5	0	0	5
*PNL	3	0	0	3
*PPRM	2	1	0	1

Jurnal Tv

Jurnal Tv a mediatizat în știri electorale 6 funcționari de stat. Cu excepția unuia (I.Gangan), protagoniștii au apărut în context neutru (a se vedea tabelul alăturat).6

Tabelul 24

Jurnal Tv	Frecvență apariții	Context		
Funcționari de stat		pozitiv	negativ	neutru
*Nicolae Timofti	3	0	0	3
*Haralampie Lazar	1	0	0	1
*Ion Gangan	1	0	1	0
*Iurie Leanca	1	0	0	1
*Vasile Bumacov	1	0	0	1
*Dorin Recean	1	0	0	1

Jurnal Tv a mediatizat în știrile electorale, cu frecvență comparabilă, 26 de politicieni. Doi politicieni – A.Candu și C.Botnari au fost plasați în context negativ, iar D.Chirtoacă – doar în context negativ (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 25

Jurnal Tv	Frecvență apariții	Context		
Politicieni		pozitiv	negativ	neutru
Andrian Candu	4	0	2	2
Constantin Botnari	3	0	1	2
Dumitru Diacov	3	0	0	3
Igor Corman	3	0	0	3
Ana Ursachi	2	0	0	2
Dorin Chirtoaca	2	0	2	0

Jurnal Tv a mediatizat 10 concurenți electorali, iar cel mai des – PDM, de 37 de ori, inclusiv de 19 ori – în context negativ. În context negativ a mai apărut PLDM – de 5 ori din 13; PPP – de 4 ori din 8; PCRM și PL – de câte 2 ori din câte 6 apariții. În context pozitiv a fost plasat PLDM, 1 dată, și MPA – 1 dată din 2 apariții (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 26

Jurnal Tv Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	37	0	19	18
*PLDM	13	1	5	7
*PPP	8	0	4	4
*PCRM	6	0	2	4
*PL	6	0	2	4
*PLR	6	0	0	6
*CI-OC	3	0	0	3
*MPA	2	1	0	1

N4

În știrile N4 cu caracter electoral au fost prezenți 4 funcționari de stat, iar cel mai des, ca și data trecută - Iu.Leancă – de 8 ori, inclusiv de 3 ori – în context pozitiv (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 27

N4 Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Iurie Leanca	8	3	0	5
*Nicolae Timofti	3	0	0	3
*Vasile Bumacov	1	0	0	1
*Igor Corman	1	0	0	1

N4 a mediatizat în știrile electorale 19 politicieni, cu 9 mai puțin decât în perioada anterioară de monitorizare. Cel mai des a apărut la ecran, ca și în ultimele patru dăți – V.Filat, de 14 ori, inclusiv de 7 ori în context pozitiv. În context negativ a fost plasat R.Usatâi – de 9 ori din 12, și I.Dodon – de 5 ori din 8 apariții. Gr.Petrenco și Z.Greceanai au apărut doar în context negativ (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 28

N4 Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Vlad Filat	14	7	0	7
Renato Usatai	12	0	9	3
Igor Dodon	8	0	5	3
Vladimir Voronin	4	0	0	4
Grigore Petrenco	3	0	3	0
Marian Lupu	3	0	0	3
Zinaida Greceanai	2	0	2	0

N4 a mediatizat în știri 8 concurenți electorali, cu 5 mai puțin decât în săptămâna anterioară. PLDM a apărut la ecran cel mai des, de 27 de ori, inclusiv de 15 ori – în context pozitiv. PPP și PSRM cel mai des au fost plasați în context negativ – de 15 ori din 21 de apariții și, respectiv, de 8 ori din 13 apariții (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 29

N4 Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PLDM	27	15	0	12
*PPP	21	0	15	6
*PCRM	13	0	1	12
*PSRM	13	0	8	5
*PDM	12	1	0	11
*PL	3	0	0	3
*PPRM	3	1	0	2
*PR	3	0	1	2

Accent Tv

Ca și în săptămâna precedentă, Accent Tv a mediatizat în știri electorale 4 funcționari de stat. Doi protagoniști – aceiași ca și data trecută – N.Timofti și D.Recean, au fost plasați, de câte 1 dată, în context negativ (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 30

Accent Tv	Frecvență apariții	Context		
Funcționari de stat		pozitiv	negativ	neutru
*Nicolae Timofti	2	0	1	1
*Iurie Leanca	1	0	0	1
*Oleg Efrim	1	0	0	1
*Dorin Recean	1	0	1	0

În știrile electorale de la Accent Tv au fost prezenți 36 de politicieni, iar cel mai des – R.Usatâi, de 13 ori, și V.Plahotniuc, de 10 ori. V.Plahotniuc în 8 rânduri a fost plasat în context negativ. În context negativ au mai apărut V.Filat – de 4 ori din 6; V.Voronin – de 2 ori din 4; A.Candu – de 2 ori din 2. (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 31

Accent Tv	Frecvență apariții	Context		
Politicieni		pozitiv	negativ	neutru
Renato Usatai	13	0	0	13
Vlad Plahotniuc	10	0	8	2
Igor Dodon	6	0	0	6
Vlad Filat	6	0	4	2
Marian Lupu	5	0	1	4
Grigore Petrenco	4	0	0	4
Vladimir Voronin	4	0	2	2
Alexandr Petkov	3	0	0	3
Mihai Busuleac	3	0	0	3
Andrian Candu	2	0	2	0
Dorin Chirtoaca	2	0	1	1
Iurie Rosca	2	0	0	2
Mihai Ghimpu	2	0	1	1

Accent Tv a mediatizat în știri 13 concurenți electorali, iar cel mai des – PPP, de 37 de ori; PDM, de 26 de ori și PLDM, de 13 ori. Cel mai des în context negativ au fost plasați PDM – de 15 ori; PLDM – de 6 ori; PCRM – de 4 ori din 9 și PL – de 2 ori din 5 apariții (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 32

Accent Tv	Frecvență apariții	Context		
Concurenți electorali		pozitiv	negativ	neutru
*PPP	37	0	1	36
*PDM	26	0	15	11
*PLDM	13	0	6	7
*PSRM	10	0	1	9
*PCRM	9	0	4	5
*PL	5	0	2	3
*PPM	3	0	0	3
*PR	3	0	1	2
*MPA	2	0	0	2
*PPCD	2	0	0	2

Canal Regional

Canal Regional a mediatizat în știri electorale 13 funcționari de stat, cu 9 mai mult decât în săptămâna precedentă. Cinci funcționari au avut o frecvență cuprinsă între 2 și 4 apariții, inclusiv în context pozitiv (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 33

Canal Regional	Frecvență apariții	Context		
Funcționari de stat		pozitiv	negativ	neutru
*Iurie Leanca	4	3	0	1
*Alexandru Relitchi	3	1	0	2
*Alexandru Tinica	2	1	0	1

*Ion Gangan	2	2	0	0
*Liviu Oboroc	2	1	0	1

În știrile electorale de la Canal Regional au fost prezenți 10 politicieni, cu 25 mai puțin decât în perioada anterioară de monitorizare, și toți – de câte 1 dată. Un singur politician – V.Filat, a apărut în context pozitiv (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 34

Canal Regional	Frecvență apariții	Context		
Politicieni		pozitiv	negativ	neutru
Carolin Velisca	1	0	0	1
Eugen Carpov	1	0	0	1
Ghenadie Vaculovschi	1	0	0	1
Marin Postu	1	0	0	1
Oleg Balan	1	0	0	1
Renato Usatai	1	0	0	1
Stelian Andronache	1	0	0	1
Vasile Bobescu	1	0	0	1
Vlad Filat	1	1	0	0
Vladimir Voronin	1	0	0	1

Canal Regional a mediatizat în știri 12 concurenți electorali, cu 8 mai puțin decât în săptămâna trecută. PLDM și PCRM au apărut în context pozitiv și neutru, iar PPP – în context negativ și neutru (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 35

Canal Regional	Frecvență apariții	Context		
Concurenți electorali		pozitiv	negativ	neutru
*PLDM	4	2	0	2
*PCRM	2	1	0	1
*PPP	2	0	1	1

GRT

GRT în știrile electorale a mediatizat un singur funcționar de stat (data trecută – 8) (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 36

GRT	Frecvență apariții	Context		
Funcționari de stat		pozitiv	negativ	neutru
*Dumitru Constantinov	1	0	0	1

În știrile electorale de la GRT, ca și data trecută, s-au regăsit 4 politicieni, toți – plasați în context neutru (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 37

GRT	Frecvență apariții	Context		
Politicieni		pozitiv	negativ	neutru
Mihail Formuzal	2	0	0	2
Nicolae Dudoglo	1	0	0	1
Sergiu Corobceanu	1	0	0	1
Vladimir Voronin	1	0	0	1

GRT a mediatizat 7 concurenți electorali, cu 4 mai mult decât data trecută, toți – plasați în context neutru (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 38

GRT	Frecvență apariții	Context		
Concurenți electorali		pozitiv	negativ	neutru
*BE-UV	3	0	0	3
*PCRM	2	0	0	2
*PDM	2	0	0	2

*PL	1	0	0	1
*PLDM	1	0	0	1
*PPP	1	0	0	1
*PSRM	1	0	0	1

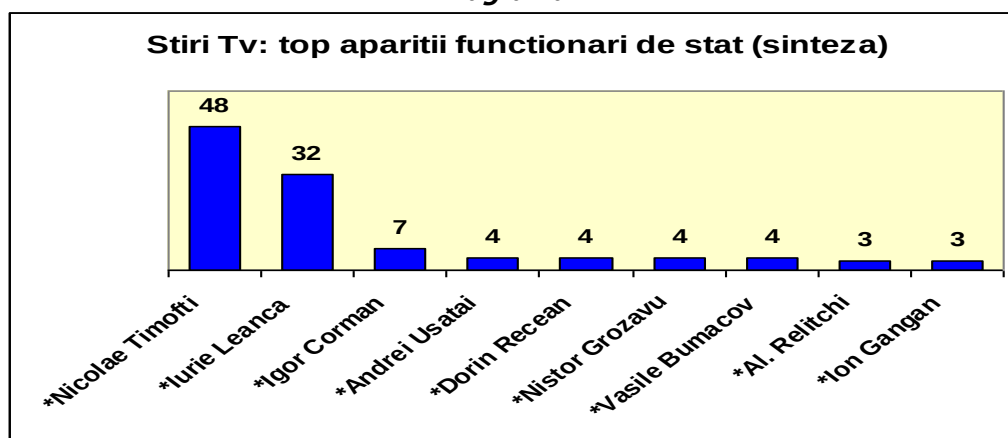
3.3 Știrile cu caracter electoral. Generalizări

Frecvență apariții funcționari de stat

În perioada 23 - 30 noiembrie, cumulată, în știrile electorale de la televiziunile monitorizate, au fost prezenți 26 de funcționari de stat, cu 1 mai puțin decât în săptămâna precedentă.

Ca și data trecută, cel mai des au apărut la ecran președintele N.Timofte, de 48 de ori, și premierul Iu.Leancă, de 32 de ori, iar spicherul I.Corman, cu 7 apariții, a avut o vizibilitate de peste 4 ori mai redusă (a se vedea diagrama alăturată). Pentru că a fost o săptămână cu evenimente de interes public, în care a fost implicat președintele țării, pare îndreptățită frecvența apariției acestuia în știri la 8 televiziuni din cele monitorizate. Ca și data trecută, la Tv7 și la N4 mai des decât președintele a apărut în știri premierul. Canal Regional și GRT nu au difuzat știri cu acești doi protagoniști.

Diagrama 1

Frecvență apariții politicieni

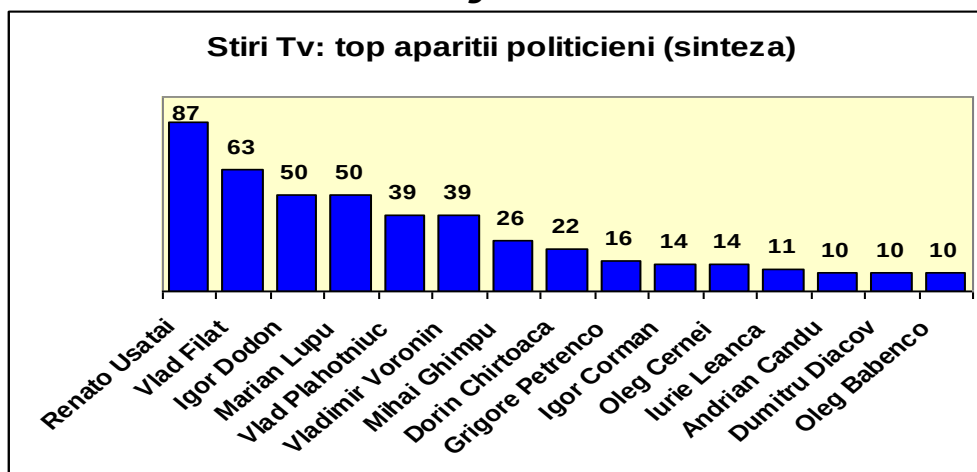
Televiziunile monitorizate au mediatizat în știri, cumulată, 106 de politicieni, cu 16 mai puțin decât data trecută. Cea mai mare vizibilitate – 87 de apariții, a avut-o R.Usatîi (în săptămâna precedentă – V.Plahotniuc). Poziția a doua, ca și data trecută, este deținută de V.Filat, cu 63 de apariții. I.Dodon și M.Lupu au întrunit fiecare câte 50 de apariții (a se vedea diagrama alăturată).

R.Usatîi, ca frecvență a aparițiilor în știrile electorale, deține întâietatea la 4 televiziuni din cele monitorizate, iar la 3 – e pe poziția a doua. Frecvența pare explicabilă, dacă luăm în calcul evenimentele din respectiva săptămână.

V.Filat ocupă prima poziție în frecvența aparițiilor în știrile de la 3 televiziuni: Moldova 1, Tv7 și N 4.

I.Dodon deține poziția întâia ca frecvență a aparițiilor în știrile de la Publika Tv, iar M.Lupu – în cele de la Tv Canal 3.

Diagrama 2

Frecvență apariții concurenți electorali

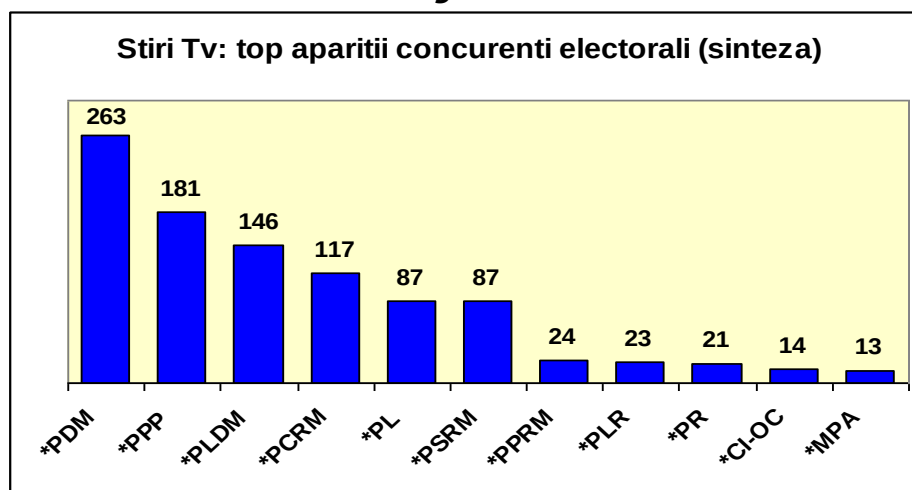
În perioada de referință cea mai mare vizibilitate dintre cei 26 de concurenți electorali mediatizați în știri la televiziunile monitorizate, ca și în trei rânduri anterioare, a avut-o, detașat, PDM – 263 de apariții (a se vedea diagrama alăturată).

Din cele 263 de apariții ale PDM în știrile electorale 127 (48,2%) au fost difuzate la 4 televiziuni: Prime Tv (25), Publika Tv (33), Canal 2 (33) și Canal 3 (36). Ca și data trecută, cel mai mare număr de știri cu prezența PDM le-a difuzat Jurnal Tv – 37.

PPP, la majoritatea televiziunilor a fost mediatizat intens, dar cel mai mult – la Accent Tv – de 37 de ori (20,4%).

Din cele 146 de apariții ale PLDM, 51(34,9%) au fost atestate la 2 televiziuni – N 4 (27) și Tv7 (24).

Diagrama 3

În perioada 1 - 8 noiembrie (PDM – 205 apariții; PCRM – 87; PLDM – 74), decalajul între prima și a doua poziție constituie 118 apariții, iar între prima și a treia – 131.

În perioada 9 - 15 noiembrie (PDM – 201 apariții; PLDM – 119; PCRM – 104), decalajul între prima și a doua poziție constituie 82 apariții, iar între prima și a treia – 97.

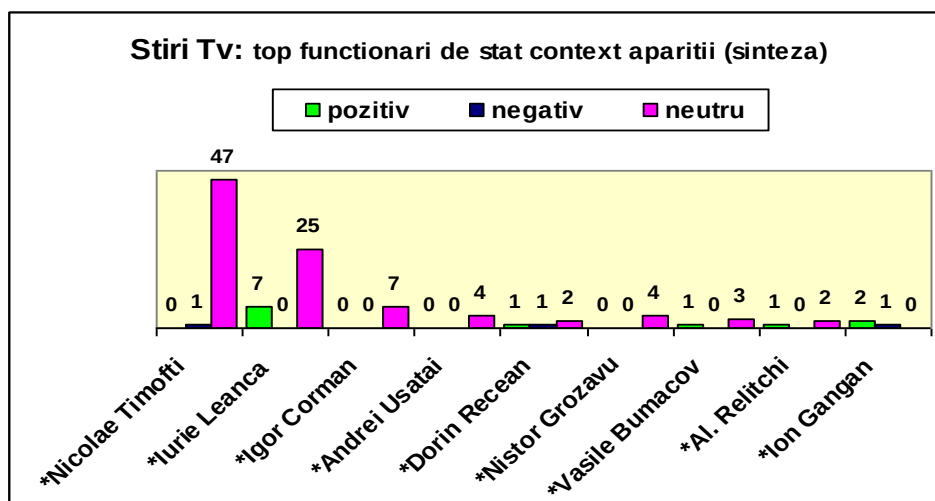
În perioada 16 - 22 noiembrie (PDM – 247 apariții; PCRM – 142 și PLDM – 117), decalajul între prima și a doua poziție constituie 105 apariții, iar între prima și a treia – 130.

În perioada 23 - 30 noiembrie (PDM – 263 apariții; PPP – 181 și PLDM – 146), decalajul între prima și a doua poziție constituie 82 apariții, iar între prima și a treia – 117.

Context apariții funcționari de stat

Cu o excepție (I.Gangan), funcționarii de stat au fost prezentați în știri electorale în context neutru. În context pozitiv au fost plasați 5 funcționari, iar cel mai des, ca și data trecută – Iu.Leancă, de 7 ori (a se vedea diagrama alăturată), inclusiv de câte 3 ori – la N 4 și la Canal Regional.

Diagrama 4

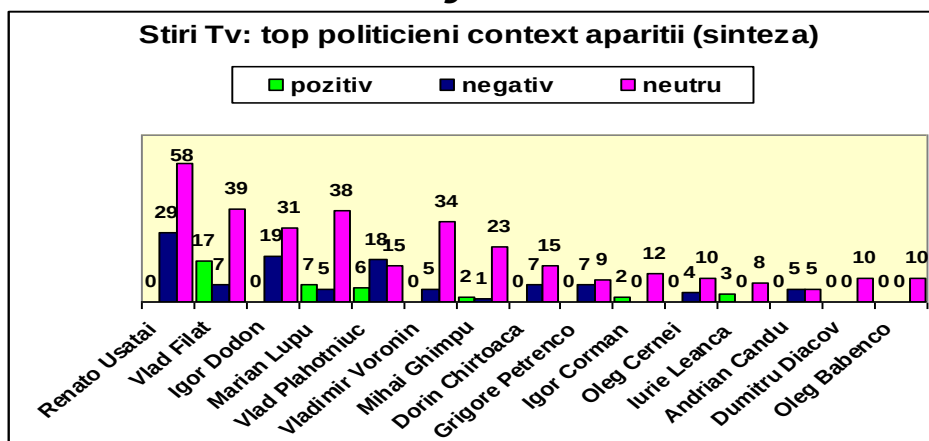
Context apariții politicieni

Cu două excepții (V.Plahotniuc și A.Candu), politicienii au apărut în știrile electorale de cele mai dese ori în context neutru (a se vedea diagrama alăturată).

6 politicieni au fost plasați în context pozitiv, iar cel mai des – V.Filat, M.Lupu și V.Plahotniuc. 13 din 17 apariții în context pozitiv ale lui V.Filat au fost atestate în știrile electorale de la 2 televiziuni – Tv7 (6) și N4 (7).

În context negativ cel mai des au fost plasați în știri electorale R.Usatâi, I.Dodon și V.Plahotniuc. Din 29 de apariții ale lui R.Usatâi în context negativ, 9 au fost atestate la N 4 și 10 – la Prime Tv (4) și Canal 2 (6). Din 19 apariții ale lui I.Dodon în context negativ, 5 au fost atestate la N 4 și 10 – la Prime Tv (3), Publika Tv (4) și Canal 2 (3). Din 18 apariții ale lui V.Plahotniuc în context negativ, 8 au fost atestate la Accent Tv.

Diagrama 5

Context apariții concurenți electorali

În știrile televiziunilor monitorizate concurenții electorali au apărut în majoritatea cazurilor în context neutru (a se vedea diagrama alăturată).

Patru concurenți au apărut în știri electorale și-n context pozitiv, iar cel mai des, ca și dățile trecute – PDM, de 64 de ori, și PLDM – de 37 de ori.

În 48 de cazuri (75%) PDM a fost plasat în context pozitiv la Prime Tv (12), Publika Tv (10), Canal 2 (12) și Canal 3 (14). PDM a mai fost plasat în context pozitiv, de 10 ori, în știrile de la Moldova 1.

În 33 de cazuri (89,1%) PLDM a apărut în context pozitiv la 3 televiziuni – N 4 (15), Tv7 (10) și Moldova 1 (8).

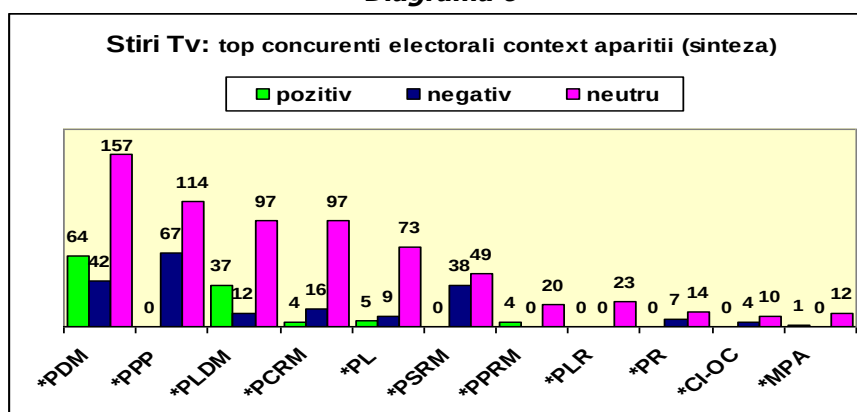
În context negativ au apărut 8 concurenți electorali, iar cel mai des – PPP, de 67 de ori; PDM, de 42 de ori și PSRM, de 38 de ori.

În 34 de cazuri (50,7%) PPP a fost plasat în context negativ la 4 televiziuni - Prime Tv, Publika Tv, Canal 2 și Canal 3. Protagonistul respectiv, însă, cel mai des a apărut în context negativ în știrile N 4 – de 15 ori.

În 34 de cazuri (80,9%) PDM a fost plasat în context negativ la 2 televiziuni – Jurnal Tv (19) și Accent Tv (15).

În 31 de cazuri (81,5%) PSRM a fost plasat în context negativ la 5 televiziuni – Prime Tv (7), Publika Tv (6), Canal 2 (6), Canal 3 (4) și N 4 (8).

Diagrama 6

Concluzii:

- În ultima săptămână a lunii noiembrie televiziunile monitorizate, exceptând GRT, au difuzat un număr de știri electorale semnificativ mai mare în comparație cu cel din perioadele anterioare. GRT, prin numărul redus de știri electorale și prin numărul extrem de redus de protagoniști nu a oferit publicului o informație amplă și suficientă despre alegerile parlamentare;
- În comparație cu perioadele precedente, situația, per ansamblu, ușor s-a îmbunătățit pe segmentele număr de surse în știri conflictuale și respectarea principiului imparțialității;
- În linii mari, televiziunile monitorizate, ca și data trecută, au asigurat în știri un anumit echilibru al prezenței în știrile electorale a două categorii de protagoniști – funcționari de stat și politicieni;
- ca și în toate perioadele de monitorizare, 4 televiziuni – Prime Tv, Publika Tv, Canal 2 și Canal 3, au mediatizat masiv un singur concurent electoral – PDM, plasându-l deseori în context pozitiv;
- ca și în perioadele anterioare, 2 televiziuni – Accent Tv și Jurnal Tv, au mediatizat masiv concurentul electoral PDM, plasându-l, preponderent, în context negativ;
- Tv7 și N4 au favorizat într-o anumită măsură un concurent electoral – PLDM și lideri ai acestuia.

Concluzie generală

În ultima săptămână de campanie electorală televiziunile monitorizate nu și-au schimbat politicile editoriale. Parte dintre televiziuni au continuat și mai des să favorizeze anumiți concurenți electorali și să-i defavorizeze pe alții. Un atare comportament în nici un fel nu a putut contribui la o informare adecvată a electoratului.

3.4 Emisiunile cu caracter electoral

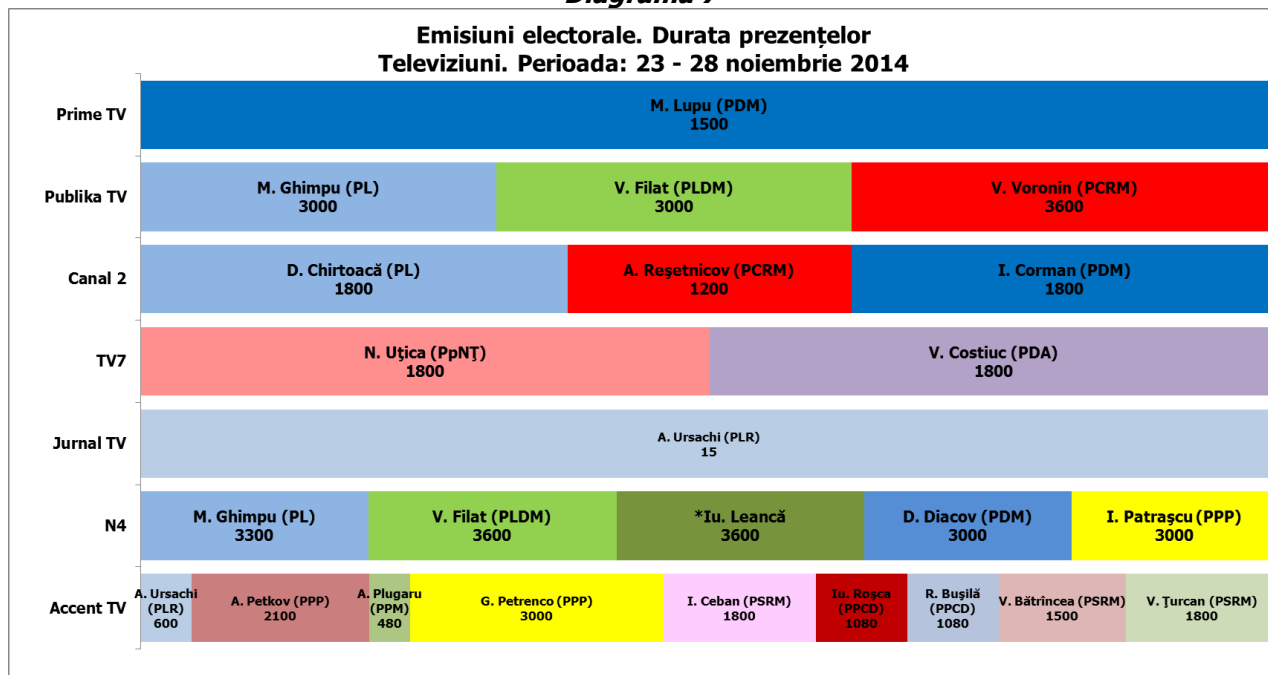
În perioada 23-28 noiembrie 2014, 11 din cele 12 posturi tv monitorizate au difuzat împreună 40 de emisiuni cu caracter electoral, cu o durată totală de peste 30 de ore. Moldova 1 nu a pus pe post nicio emisiune cu caracter electoral în această perioadă.

În ceea ce privește durata emisiunilor, cele de la Publika TV le-au depășit pe toate celelalte, chiar dacă au fost difuzate cu patru mai puține decât la postul cu cele mai multe emisiuni de acest gen (Accent TV) (a se vedea tabelul de mai jos).

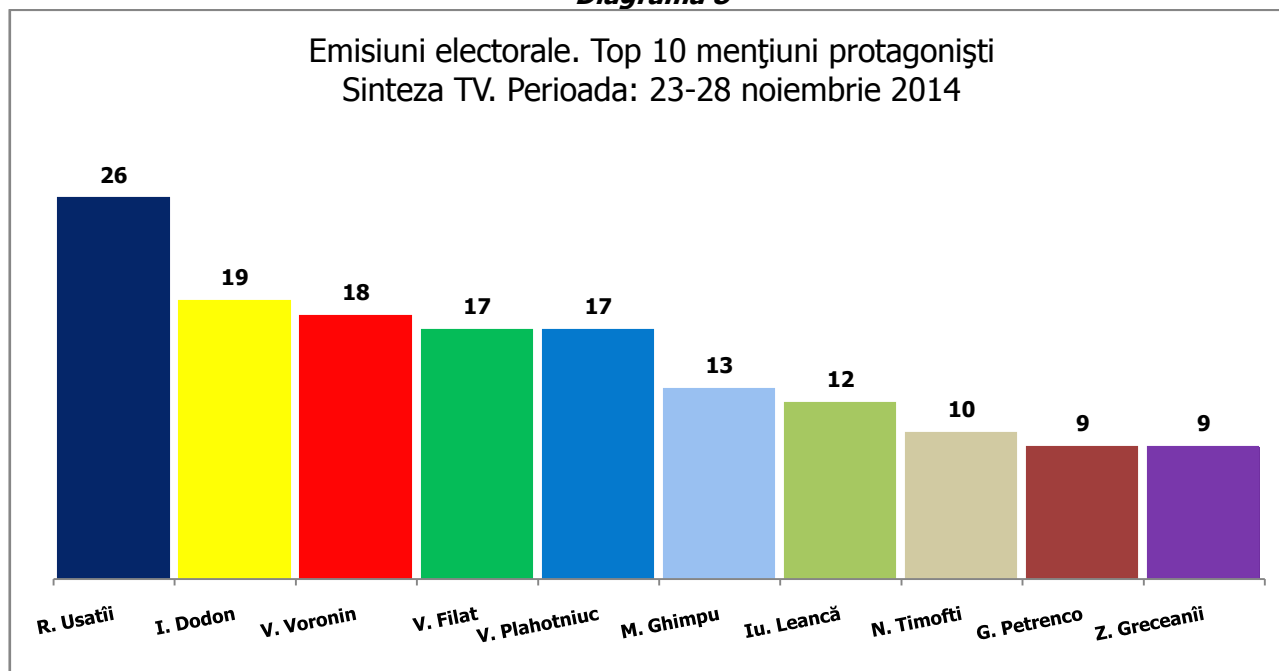
Tabelul 39

Postul TV	Titlul emisiunii	Număr emisiuni	Durata (ore/min/sec)
Moldova 1	Moldova în direct	-	-
Prime TV	Replica	1	0:49:00
Publika TV	Fabrika	5	6:10:54
Canal 2	Tema zilei	6	4:03:46
Canal 3	Особое мнение	5	0:17:45
Pro TV Chișinău	În profunzime	1	0:23:00
TV7	Politica	4	4:36:00
Jurnal TV	Cabinetul din umbră	1	1:49:00
N4	Puterea a patra	5	4:54:15
Accent TV	1+1	9	4:43:59
Canal Regional	Loc de dialog	2	1:52:07
GRT	Лицом к региону	1	0:42:13
Total		40	30:21:59

În perioada de referință, șapte din cele 11 posturi tv care au difuzat emisiuni cu caracter electoral, au avut ca invitați în studio un protagonist din rândul *funcționarilor de stat* și 20 de *politicieni* (a se vedea diagrama de mai jos).

Diagrama 7

În același timp, în cele 217 mențiuni din cadrul emisiunilor cu caracter electoral, au fost vizate 48 de persoane. Cumulat, cel mai des a fost menționat Renato Usatîi (de 26 ori), urmat de Igor Dodon (de 19 ori), Vladimir Voronin (de 18 ori), Vladimir Filat și Vladimir Plahotniuc (de câte 17 ori), Mihai Ghimpu (de 13 ori), Iurie Leancă (de 12 ori), Nicolae Timofti (de 10 ori), Grigore Petrenco și Zinaida Grecianii (de câte 9 ori) (a se vedea diagrama de mai jos cu top 10 protagoniști).

Diagrama 8

Cei 10 protagoniști au fost menționați în mod diferit în emisiunile de la posturile de televiziune monitorizate. Astfel, Igor Dodon a avut cea mai mare vizibilitate, fiind menționat în emisiunile cu caracter electoral de la nouă posturi tv din zece. Alți doi protagoniști din top 10, Renato Usatîi și Mihai Ghimpu, au fost menționați la emisiunile de la opt posturi tv din zece.

Vladimir Voronin, Vladimir Filat și Iurie Leancă au fost menționați în emisiunile de la șapte posturi din zece, iar Nicolae Timofti și Vlad Plahotniuc – în emisiunile de la șase televiziuni. De asemenea, Grigore Petrenco a apărut în mențiuni la emisiunile electorale de la cinci posturi tv din zece, iar Zinaida Grecianii – în cele de la trei posturi.

În același context, remarcăm faptul că toți cei 10 protagoniști au fost menționați în emisiunile *Tema zilei* de la Canal 2 și *Puterea a patra* de la N4 (a se vedea tabelul de mai jos).

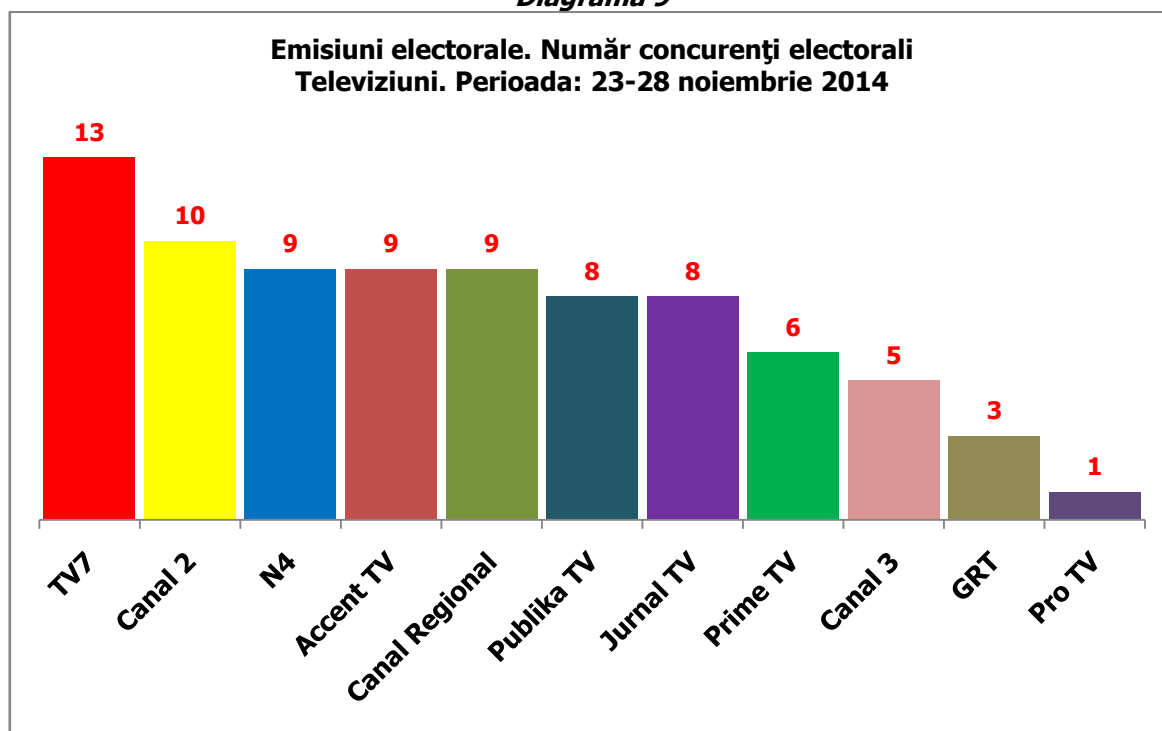
Tabelul 40

Nr	Protagoniști	Prime	Publika	Canal2	Canal3	Pro TV	TV7	JTV	N4	A-Tv	GRT	Total
1	Renato Usatîi	1	5	3	-	-	4	1	4	7	1	26
2	Igor Dodon	1	5	3	1	-	2	1	3	2	1	19
3	Vladimir Voronin	1	4	4	2	-	2	-	3	2	-	18
4	Vladimir Filat	1	2	3	-	-	3	1	1	6	-	17
5	Vlad Plahotniuc	-	2	2	-	-	3	1	1	8	-	17
6	Mihai Ghimpu	1	2	1	1	-	4	1	2	1	-	13
7	Iurie Leancă	-	2	3	-	1	1	1	2	2	-	12
8	Nicolae Timofti	-	-	2	-	1	1	-	2	3	1	10
9	Grigore Petrenco	1	2	3	-	-	-	-	2	1	-	9
10	Zinaida Greceanîi	-	2	2	-	-	-	-	5	-	-	9

În cadrul emisiunilor cu caracter electoral au fost mediatizați 17 concurenți electorali. Numărul acestora variază între 1 (la Pro TV Chișinău) și 13 (la TV7). Din cei 17 concurenți electorali, PCRM și PSRM au avut cea mai mare vizibilitate, fiind menționați în cadrul emisiunilor de la 10 posturi tv din 11 (a se vedea tabelul de mai jos).

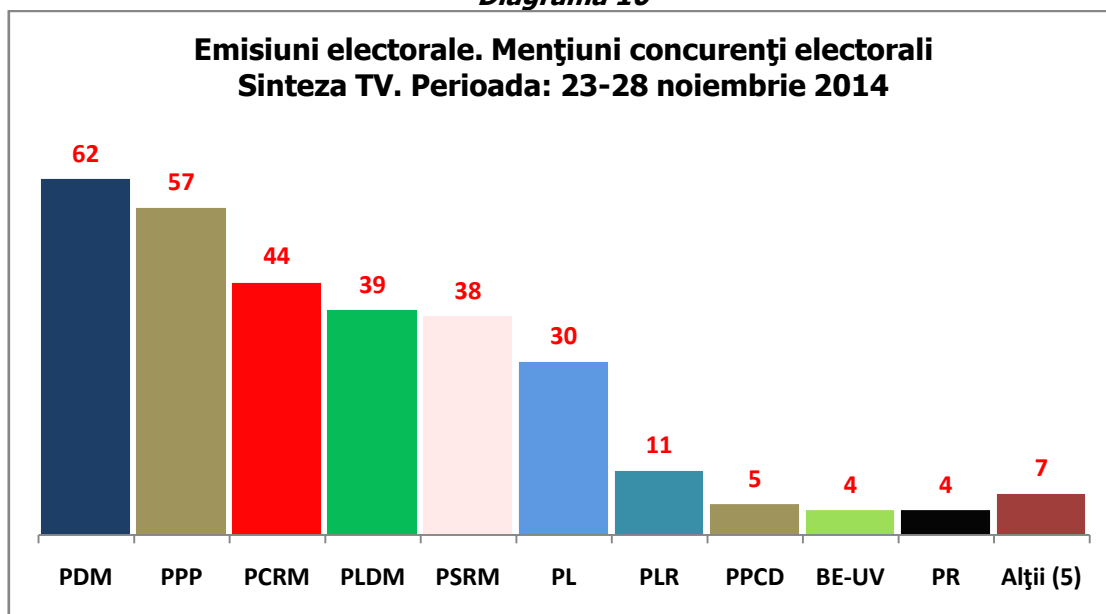
Tabelul 41

Nr.	Prime	Publika	Canal2	Canal3	ProTV	TV7	Jurnal	N4	A-TV	CR	GRT
Concurenți	6	8	10	5	1	13	8	9	9	9	3
1	PCRM	BE-UV	BE-UV	PCRM	PLDM	BE-UV	MPA	PCRM	PCRM	BE-UV	PCRM
2	PDM	PCRM	PCRM	PDM		MPA	PCRM	PDM	PDM	MPA	PPP
3	PL	PDM	PDM	PR		PAD	PDM	PL	PL	PCRM	PSRM
4	PLDM	PL	PL	PL		PCRM	PL	PLDM	PLDM	PDA	
5	PPP	PLDM	PLDM	PSRM		PDA	PLDM	PLR	PLR	PL	
6	PSRM	PLR	PLR			PDM	PLR	PPCD	PPCD	PPCD	
7		PPP	PNL			PL	PPP	PPP	PPM	PPP	
8		PSRM	PPCD			PLDM	PSRM	PR	PPP	PSRM	
9			PPP			PLR		PSRM	PSRM	PVE	
10			PSRM			PPP					
11						PR					
12						PSRM					
13						PpNTJ					

Diagrama 9

De asemenea, cumulat, cel mai des a fost menționat concurentul electoral PDM (de 62 de ori), urmat de PPP (de 57 de ori), PCRM (de 44 de ori), PLDM (de 39 de ori), PSRM (de 38 de ori), PL (de 30 de ori), PLR (de 11 ori), PPCD (de 5 ori), BE-UV și PR (de câte 4 ori), MPA (de 3 ori), PAD, PDA, PNL, PVE (de câte o dată) (a se vedea diagrama de mai jos cu top 10 concurenți electorali).

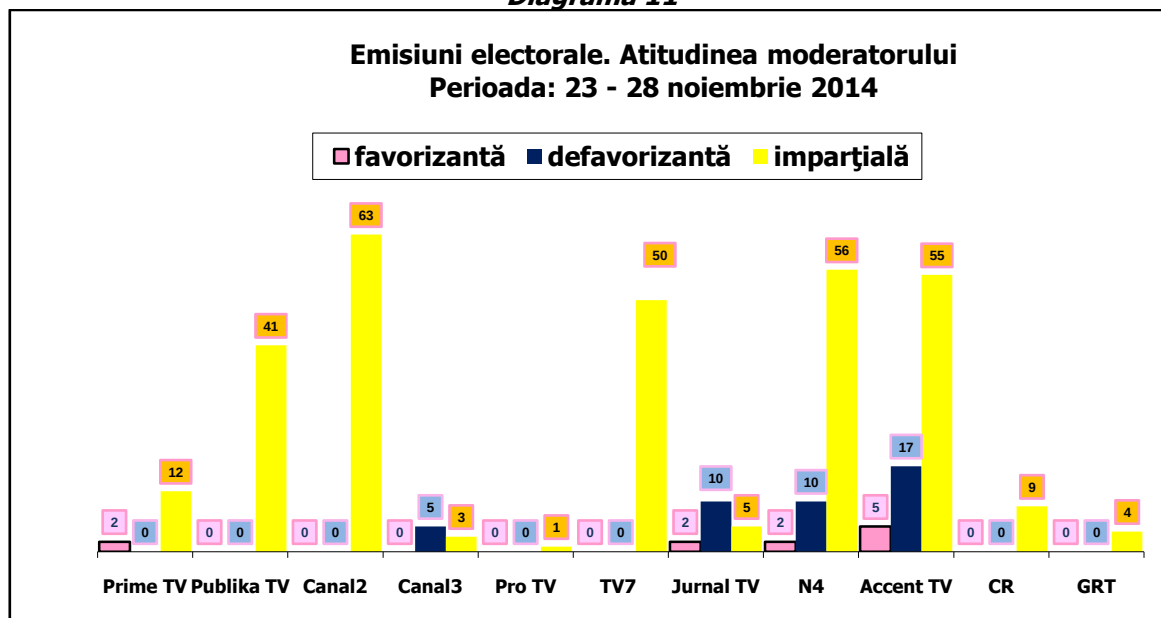
Diagrama 10

Atitudinea moderatorilor în cadrul emisiunilor cu caracter electoral din perioada 23-28 noiembrie 2014 a fost, în majoritatea cazurilor, *imparțială*. În cazul a 6 posturi tv din 11 care au difuzat emisiuni cu caracter electoral în perioada vizată, moderatorii au fost sută la sută *imparțiali* față de invitații în platou sau față de cei menționați. La alte 5 televiziuni s-au înregistrat 11 cazuri de *favorizare* și 42 de cazuri de atitudine *defavorizantă* din partea moderatorului. Un comportament *favorizant* față de un concurent electoral au avut-o moderatorii emisiunilor cu caracter electoral de la Prime TV, Jurnal TV, N4 și Accent TV, iar un comportament *defavorizant* au avut moderatorii de la posturile Canal 3, Jurnal TV, N4 și Accent TV (a se vedea diagrama de mai jos).

Cazurile de *favorizare* a unui protagonist s-au repartizat astfel: la emisiunea *Replica* de la Prime TV, față de PDM (de două ori), la *Cabinetul din Umbră* de la Jurnal TV, față de PLR (de două ori), la *Puterea a patra* de la N4 câte o dată față de PDM și PLDM, și la emisiunea *1+1* de la Accent TV, o dată față de PPCD și de patru ori față de PPP. Drept *defavorizantă* a fost catalogată atitudinea moderatorului în următoarele cazuri: la emisiunea *Особое мнение* de la Canal 3 (de trei ori față de PCRM și câte o dată față de PL și PSRM), la *Cabinetul din umbră* de la Jurnal TV (de patru ori față de PDM, de două ori față de PLDM, și câte o dată față de PL, PPP, PSRM și Coaliția Pro-europeană), la *Puterea a patra* de la N4 (de șase ori față de PPP și de patru ori față de PSRM), precum și la *1+1* de la Accent TV (de șase ori față de PDM, de patru ori față de PLDM și de șapte ori față de Coaliția Pro-europeană).

Diagrama 11

Concluzii:

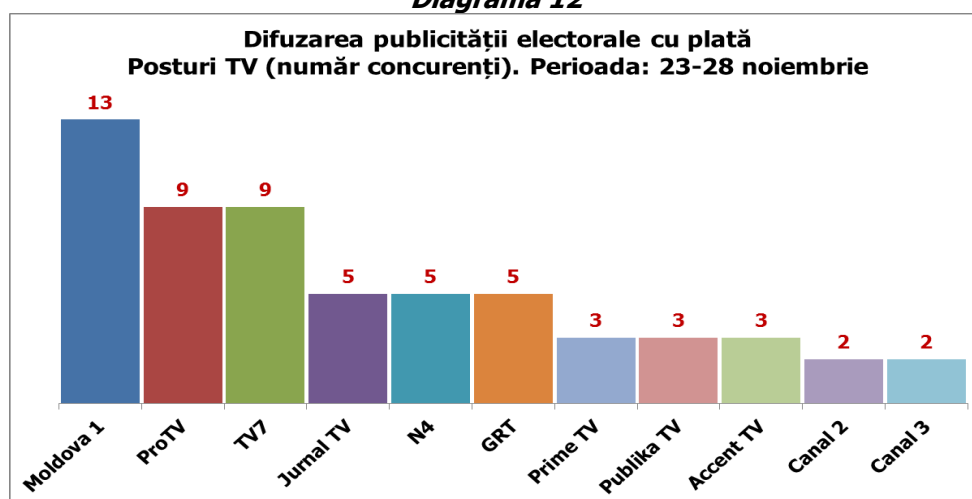
- În perioada 23-28 noiembrie 2014, 11 din 12 posturi tv monitorizate au difuzat împreună 40 de emisiuni cu caracter electoral, numărul acestora variind de la o emisiune la nouă. Un post, cel public, nu a difuzat astfel de emisiuni;
- În cadrul celor 40 de emisiuni cu caracter electoral, 21 persoane au avut intervenții directe, fiind invitate în platou;
- În cadrul emisiunilor cu caracter electoral de la 11 posturi tv au fost mediatizați 17 concurenți electorali din totalul de 25;
- Cei mai mulți concurenți electorali au fost mediatizați la emisiunea *Politica* de la TV7 (10), iar cei mai puțini – la *În profunzime* de la Pro TV Chișinău (1);
- PDM a fost menționat cel mai des la emisiunile cu caracter electoral de la cele 11 posturi tv;
- PCRM a fost concurentul electoral cu cea mai mare vizibilitate, fiind menționat în cadrul emisiunilor de la 10 posturi tv din 11;
- Moderatorii emisiunilor au avut o atitudine părtinitoare față de protagoniștii personalizați și sau/concurenții electorali de 53 de ori, fiind semnalate 11 cazuri de *favorizare* și 42 de cazuri de atitudine *defavorizantă* față de protagoniști.

3.5 Publicitatea electorală cu plată

În perioada de referință, 11 din cele 12 posturi de televiziune monitorizate au difuzat publicitate electorală cu plată. Excepție, în acest sens, a făcut Canal Regional, care difuzează, conform *Declarației privind politica editorială în campania electorală pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014*, doar spoturi sociale și de educație civică și electorală.

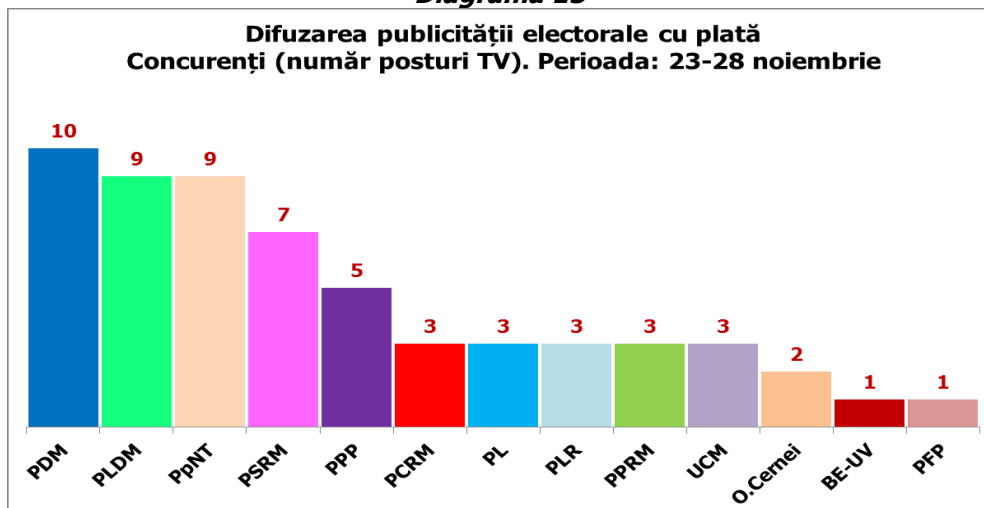
În ultima săptămână electorală, 13 concurenți (PCRM, PLDM, PDM, PL, PLR, PPP, PSRM, BE-UV, PPRM, PFP, UCM, PpNȚ și candidatul independent Oleg Cernei) au plasat publicitate electorală la televiziunile vizate. Moldova 1 este singurul post tv care a difuzat spoturile electorale ale celor 13 concurenți. Pro TV și TV7 au difuzat publicitatea electorală pentru nouă concurenți electorali. Trei posturi de televiziune (Jurnal TV, N4 și GRT) au pus pe post publicitatea electorală contra plată a cinci concurenți, iar alte trei posturi (Prime TV, Publika TV și Accent TV) au difuzat publicitatea a trei concurenți. În sfârșit, două posturi (Canal 2 și Canal 3) au difuzat spoturile electorale a doi concurenți (a se vedea diagrama de mai jos).

Diagrama 12

Din cei 13 concurenți electorali care au plasat publicitate cu plată la posturile monitorizate, unul (PDM) a avut cea mai mare vizibilitate, difuzând spoturile la 10 posturi tv din 11. Alți 5 concurenți electorali (PLDM, PSRM, PPP, PL și candidatul independent Oleg Cernei) au plasat spoturile la același număr de televiziuni ca și în perioada precedentă de raport, iar 3 concurenți (PCRM, PLR și PPRM) au sporit numărul posturilor tv la care au plasat publicitate contra plată (în primele două cazuri cu un post tv, iar în al treilea cu două posturi).

De asemenea, în perioada 23-28 noiembrie 2014, 4 concurenți au plasat spoturi publicitare pentru prima dată la posturile tv monitorizate. Este vorba despre PpNȚ, UCM, BE-UV și PFP. Dintre acestea, cea mai mare vizibilitate a avut-o PpNȚ, care a plasat publicitatea la 9 posturi tv din 11 (a se vedea diagrama de mai jos).

Diagrama 13

În perioada de referință nu au fost înregistrate abateri de la regulile privind plasarea publicității electorale contra plată la tv.

Concluzii:

- În perioada 23-28 noiembrie 2014, 11 din 12 posturi tv monitorizate au difuzat publicitate electorală cu plată;
- 13 concurenți electorali au plasat publicitate contra plată la cele 11 posturi tv;
- Cinci concurenți electorali (PLDM, PSRM, PPP, PL și candidatul independent Oleg Cernei) au plasat publicitatea electorală cu plată la aceleași posturi tv ca și în perioada precedentă de raport;
- Trei concurenți electorali (PCRM, PLR și PPRM) au suplimentat numărul posturilor tv pentru plasarea publicității electorale contra plată;
- Patru concurenți electorali (PpNT, UCM, BE-UV și PFP) au plasat pentru prima dată spoturi electorale cu plată la posturile de televiziune monitorizate;
- Cea mai mare vizibilitate prin intermediul spoturilor electorale a avut-o PDM, iar cea mai mică – BE-UV și PFP;
- În perioada de raport nu au fost semnalate cazuri de încălcare a regulilor privind plasarea publicității contra plată la tv.

3.6 Dezbaterile electorale

În perioada 23-28 noiembrie 2014, 6 posturi de televiziune din 12 monitorizate au organizat împreună 21 de dezbateri electorale (16 în limba română și 5 în limba rusă) cu o durată totală de 837 de minute. Dezbaterile electorale au putut fi urmărite la: Moldova 1 – 5 emisiuni, Pro TV și Canal Regional – câte 4, Accent TV și GRT – câte 3, Jurnal TV – 2.

Împreună, cele 6 posturi tv au avut 47 de invitați la dezbateri, reprezentanți ai 20 de concurenți electorali din 25 rămași în cursă pentru alegerile parlamentare, precum și 14 invitați care nu s-au prezentat la dezbateri. De asemenea, 35 de persoane au participat la dezbaterile electorale de la cele 6 posturi de televiziune, 11 dintre ele fiind prezente de câte 2 sau 3 ori la emisiunile de dezbateri de la diferite posturi tv. În același context, candidatul independent Oleg Brega, dar și reprezentanții concurentului electoral PPRM, au avut cel mai mare număr de participări la dezbateri – câte 4. Alți 18 concurenți au utilizat dezbaterile electorale televizate pentru promovarea platformei după cum urmează: 7 concurenți (BE-UV, MPA, PCR, PLDM, PNL, PSRM, UCM) au avut câte 3 participări, alți 7 concurenți (candidatul independent Oleg Cernei, PDM, PL, PPCD, PPM, PpNT, PVE – câte 2, și 4 concurenți (candidatul independent Anatolie Doga, PCRM, PDA, PFP) – câte o participare (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 42

Nr.	Moldova1	Pro TV	Jurnal TV	Accent TV	Canal Regional	GRT
Concurenți	11	9	6	4	9	5
1	PNL	CI-OB	CI-OB	CI-AD	BE-UV	PDM
2	BE-UV	MPA	CI-OC	CI-OB	MPA	PPRM
3	CI-OB	PCRM	PPM	PPM	PCR	BE-UV
4	CI-OC	PL	PVE	UCM	PDA	PCR

5	MPA	PLDM	PpNT		PFP	PPCD
6	PCR	PpNT	UCM		PLDM	
7	PL	PPRM			PNL	
8	PLDM	PSRM			PPCD	
9	PPRM	PVE			PSRM	
10	PSRM					
11	UCM					
Absențe	4	2	1	3	2	1
1	CI-AD	CI-AD	CI-AD	CI-OC	PDM	PSRM
2	CI-VP	MR		CI-VP	PLR	
3	PCRM			MR		
4	PDM					

Moderatorii dezbaterilor electorale au fost, de cele mai multe ori, *imparțiali* față de invitați (în 44 din 47 de cazuri). În cazul a 5 posturi tv din 6, moderatorii dezbaterilor electorale au avut o atitudine sută la sută *imparțială* față de concurenții electorali și reprezentanții acestora. Un singur post, cel public de la Chișinău, a admis abateri în acest sens. Astfel, la Moldova 1 s-au înregistrat 3 cazuri de *defavorizare* a participanților la dezbateri.

Mai exact, moderatorii dezbaterilor electorale de la Moldova 1 au avut o atitudine mai degrabă *defavorizantă* față de Dan Petrache (UCM) și Victor Șelin (BE-UV) în cadrul emisiunii de pe data de 24 noiembrie 2014, precum și față de Ruslan Popa (PCR) în emisiunea de pe 26 noiembrie. Moderatorii au încălcat prevederile p. 43 din *Regulamentul CEC privind reflectarea campaniei electorale la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova*. Punctul menționat prevede expres că *realizatorii și moderatorii emisiunilor de dezbateri electorale au următoarele obligații: să fie imparțiali; să formuleze clar întrebările, evitând abordarea tendențioasă sau părtinitoare*. Prin comentariile, replicile și întrebările adresate participanților, moderatorii emisiunilor amintite au continuat să ignore prevederile documentului CEC.

Concluzii:

- În perioada 23-28 noiembrie 2014, 6 din cele 12 posturi tv monitorizate au difuzat emisiuni de dezbateri electorale;
- Cumulat, reprezentanții a 20 de concurenți electorali înscriși în cursa pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie au fost prezenți la dezbaterile electorale televizate;
- În cele mai multe cazuri, moderatorii au avut un comportament adecvat față de concurenții electorali. Totuși, la postul public de televiziune s-au înregistrat abateri în acest sens. Moderatorii dezbaterilor electorale de la Moldova 1 au continuat și în ultimele zile de campanie să ignore principiul echidistanței și al corectitudinii, adoptând o atitudine mai degrabă *defavorizantă* față de concurenții electorali. Acest lucru este cu atât mai regretabil, cu cât vorbim despre postul public de televiziune cu acoperire națională, care trebuie să constituie un etalon de imparțialitate și profesionalism.

ABREVIERI PENTRU PARTIDELE POLITICE ȘI CONCURENȚII ELECTORALI ÎNREGISTRAȚI

Nr.	Partidul/Formațiunea politică	Abreviere	Președinte
01.	Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	*PCRM	Vladimir VORONIN
02.	Partidul Liberal-Democrat din Moldova	*PLDM	Vlad FILAT
03.	Partidul Democrat din Moldova	*PDM	Marian LUPU
04.	Partidul Liberal	*PL	Mihai GHIMPU
05.	Partidul Liberal Reformat	*PLR	Ion HADÂRCĂ
06.	Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	*PSRM	Igor DODON
07.	Partidul "Renaștere"	*PR	Vadim MIȘIN
08.	Partidul Acțiunea Democratică	*PAD	Mihai GODEA
09.	Partidul Agrar din Moldova	PAM	Anatolie POPUȘOI
10.	Partidul Socialist din Moldova	PSM	Victor MOREV
11.	Partidul Legii și Dreptății	PLD	Nicolai ALEXEI
12.	Partidul Popular Creștin Democrat	*PPCD	Victor CIOBANU
13.	Mișcarea Profesioniștilor "Speranța-Надежда"	MPSN	Vladimir FLOREA
14.	Partidul pentru Unirea Moldovei	PpUM	Ghenadie CALARAȘ
15.	Partidul Social Democrat	PSD	Victor ȘELIN
16.	Mișcarea social-politică "Forța Nouă"	MFN	Valeriu PLEȘCA
17.	Mișcarea social-politică Republicană "Ravnopravie"	*MR	Valeriu CLIMENCO
18.	Partidul Verde Ecologist	*PVE	Anatolie PROHNIȚCHI
19.	Partidul Noua Opțiune Istorică	NOI	Victor ALEXEEV
20.	Partidul Popular Republican	PPR	Nicolae ANDRONIC
21.	Partidul Republican din Moldova	PRM	Andrei STRATAN
22.	Partidul Muncii	PM	Gheorghe SIMA
23.	Uniunea Centristă din Moldova	*UCM	Mihai PETRACHE
24.	Partidul European	PE	Viorel GHIMPU
25.	Partidul Popular Democrat din Moldova	PPDM	Valeriu PASAT
26.	Partidul "Moldova Unită – Единая Молдова"	PMU	Vladimir ȚURCAN
27.	Partidul Conservator	PC	Natalia NIRCA
28.	Partidul Național Liberal	*PNL	Vitalia PAVLICENCO
29.	Mișcarea "Acțiunea Europeană"	MAE	Veaceslav UNTILĂ
30.	Partidul „Pentru Neam și Țară"	PpNT	Nicolae UȚICĂ
31.	Mișcarea social-politică a Romilor din R. Moldova	MRRM	Vasile DRANGOI
32.	Partidul "Patrioții Moldovei"	*PPM	Mihail GARBUIZ
33.	Partidul „Casa Noastră - Moldova"	PCNM	Oleg ONIȘCENCO
34.	Mișcarea Populară Antimafie	*MPA	Sergiu MOCANU
35.	Partidul Popular din Republica Moldova	*PPRM	Alexandru OLEINIC
36.	Partidul „Democrația Acasă"	*PDA	Vasile COSTIUC
37.	Partidul Regiunilor din Moldova	PRM*	Mihail FORMUZAL
38.	Partidul Popular Socialist din Moldova	PPSM	Victor STEPANIUC
39.	Partidul Forța Poporului	*PFP	Nicolae CHIRTOACĂ
40.	Partidul Comunist Reformat din Moldova	*PCR	Ruslan POPA
41.	Partidul Politic „Patria"	*PPP	Emilian CIOBU
42.	Mișcarea Populară pentru Uniunea Vamală	MPpUV	Oleg TOPOLNIȚKI
43.	Partidul Societății Progresiste	PSP	Marin LIVĂDARU
-	Blocul Electoral Alegerea Moldovei – Uniunea Vamală	*BE-UV	
-	Candidatul independent Oleg Cernei	*CI-OC	
-	Candidatul independent Oleg Brega	*CI-OB	
-	Candidatul independent Anatolie Doga	*CI-AD	
-	Candidatul independent Valeriu Pleșca	*CI-VP	
-	Candidatul independent Petru Stamati	CI-PS	

*Concurenți electorali